

Súd: Okresný súd Partizánske
Spisová značka: 1P/32/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3616201221
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Radoslav Smatana, PhD.
ECLI: ECLI:SK:OSPE:2016:3616201221.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Partizánske v konaní pred samosudcom Mgr. Radoslavom Smatanom, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloletú S. M., nar. XX.XX.XXXX, t.č. v starostlivosti Krízového strediska Orchidea, n.o., Prievidza, Necpalská cesta 32, prevádzka Bošany, Škultétyho 246, zastúpenú Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Partizánske ako kolíznym opatrovníkom, dieťa rodičov - matky N. F., nar. XX.XX.XXXX, bytom T. I. XXX a otca Z. M., nar. XX.XX.XXXX, bytom R., A. XXXX/XX, o návrhu otca na pozastavenie výživného na maloletú, o zverenie maloletej do náhradnej starostlivosti, takto

rozhodol:

Súd dočasne o d n í m a maloletú S. M., nar. XX.XX.XXXX z osobnej starostlivosti matky a n a r i a ě u je nad ňou výchovné opatrenie, a to pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, a to pobyt v zariadení: Krízové stredisko Orchidea n. o., Necpalská 32, Prievidza, prevádzka Bošany, Škultétyho 246 na dobu 6 mesiacov do 08.09.2016.

Na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia počas výkonu výchovného opatrenia súd ukladá rodičom maloletého dieťaťa povinnosť spolupracovať so zariadením Krízové stredisko Orchidea n. o., Necpalská 32, Prievidza, prevádzka Bošany, Škultétyho 246 a s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí.

Súd návrh otca z a m i e t a .

Žiaden z účastníkov n e m á právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

Na základe návrhu Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, odboru sociálnych vecí a rodiny, oddelenia sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zo dňa 24.02.2016 Okresný súd Partizánske (na ktorý bola miestna príslušnosť prenesená uznesením Okresného súdu Prievidza č.k. 6P/11/2016-17 zo dňa 24.02.2016) uznesením č.k. 1P/22/2016-22 zo dňa 03.03.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/28/2016-46 zo dňa 28.04.2016 nariadil predbežné opatrenie, ktorým bola maloletá S. dočasne odovzdaná do starostlivosti Krízového strediska Orchidea, n.o., Necpalská cesta 32, Prievidza, prevádzka Bošany, Škultétyho 246. Krajský súd v Trenčíne vo vyššie citovanom rozhodnutí zo dňa 28.04.2016 v potvrdzujúcom výroku tiež uviedol, že nariadené predbežné opatrenie bude trvať do právoplatného skončenia konania vo veci samej - o nariadenie ústavnej výchovy, ktoré Okresný súd Partizánske začne bezodkladne aj bez návrhu.

Dňa 29.03.2016 bol tunajšiemu súdu doručený návrh otca maloletej na pozastavenie výživného k rukám matky maloletej pre maloletú S.. Vec bola pridelená náhodným výberom elektronickými prostriedkami ako zákonnému sudcovi Mgr. Radoslavovi Smatanovi, PhD. so spisovou značkou 1P/32/2016. Návrh odôvodnil tým, že maloletá je v súčasnosti umiestnená v Krízovom stredisku Orchidea v Bošanoch na základe rozhodnutia súdu, ktoré priložil k návrhu.

Dňa 04.05.2016 bolo na pokyn sudcu uznesenie tunajšieho súdu č.k. 1P/22/2016-22 zo dňa 03.03.2016 o nariadenie predbežného opatrenia spolu s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/28/2016-46 zo dňa 28.04.2016 predložené do podateľne tunajšieho súdu ako podnet na začatie konania vo veci samej o zverenie maloletej S. do náhradnej starostlivosti na pridelenie veci náhodným výberom zákonnému sudcovi. Vec bola pridelená náhodným výberom elektronickými prostriedkami ako zákonnému sudcovi Mgr. Radoslavovi Smatanovi, PhD. so spisovou značkou 1P/42/2016.

Matka maloletej v písomnom vyjadrení ku konaniu o zverenie maloletej do náhradnej starostlivosti uviedla, že nesúhlasí s náhradným opatrovníctvom svojej dcéry, nakoľko už je v Orchidei. Maloletá v písomnom vyjadrení ku konaniu o zverenie maloletej do náhradnej starostlivosti uviedla, že žiada byť vypočutá pred súdom, nakoľko sa celá vec týka práve jej.

Na pojednávaní dňa 15.06.2016 boli obe vyššie uvedené veci v zmysle § 112 ods. 1 O.s.p. spojené na spoločné konanie, ktoré sa ďalej vedie pod sp. zn. 1P/32/2016, keďže v týchto konaniach vystupujú zhodní účastníci a predmetom konania sú veci, ktoré je možné upraviť v jednom konaní a skutkovo spolu súvisia a takýto postup je aj v záujme hospodárnosti konania.

Súd vykonal dokazovanie výsluchom matky maloletej, otca maloletej, maloletej S., vyjadrením kolízneho opatrovníka, oboznámením sa s obsahom spisového materiálu pod sp. zn. 1P/32/2016, pod sp. zn. 1P/42/2016, ako aj z obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 1P/22/2016, sp. zn. 5P/9/2014 a Okresného súdu Prievidza sp. zn. 13P/325/2009 a zistil nasledovný skutkový stav:

Matka maloletej na pojednávaní dňa 15.06.2016 uviedla, že si hľadá druhé bývanie, buď v Prievidzi alebo v Novákoch, bude to asi do dvoch mesiacov. Skutočnosť, že sa bude sťahovať už oznámila aj svojmu prenajímateľovi. Uviedla, že by nebolo vhodné, aby bol zastavený výkon exekúcie u exekútora, keďže otec maloletej si riadne vyživovaciu povinnosť neplnil, zakaždým jej bol niečo dlžný a nebolo to len obdobie, keď jej bola maloletá dočasne odňatá zo starostlivosti. Otec maloletej sa jej vždy vyhováral, že mu peniaze nedošli. Má za to, že je schopná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletú. Žije vo Veľkých Uherciach v podnájme v 5 izbovom dome, kde žije spolu s prenajímateľom a jej synom, pričom majú prenajatú 1 domu. Na otázku súdu, či si je vedomá zdravotného stavu dieťaťa uviedla, že jej zdravotný stav pozná, vie, že maloletá má celiakiu a tiež tvrdili, že má cukrovku, čo sa nepotvrdilo a taktiež bola operovaná na štítnu žľazu. Pracuje na dohodu vo Veľkých Uherciach v PDP na 8 hodín denne. Nie je si vedomá skutočnosti, že by zanedbávala starostlivosť o svoje deti. Na otázku súdu, či má vedomosť, že maloletá bola vylúčená zo štúdia uviedla, že sa to dozvedela neskôr, lebo jej ukradli telefón, so školou sa skontaktovala neskôr. Uvedomuje si, že maloletá spravila hlúposť, keď si našla priateľa a je za to už dosť potrestaná. V konečnom návrhu uviedla, aby jej súd maloletú vrátil do osobnej starostlivosti.

Otec maloletej na pojednávaní dňa 15.06.2016 uviedol, že pokiaľ ide o zverenie maloletej do jeho osobnej starostlivosti, nie je schopný poskytovať maloletej starostlivosť, nakoľko mu to neumožňuje jeho práca. Pracuje v Hornonitrianskych baniach Prievidza, kde pracuje na zmeny 10 hodín denne, pričom má po každých 3 dňoch voľno. Súhlasil by s tým, aby bola maloletá zverená do Krízového strediska Orchidea, kde je už aj v súčasnosti. Návrh na pozastavenie vyživovacej povinnosti podal preto, lebo dieťa vychováva iné zariadenie a peniaze má on posielat' jej matke. Má za to, že by prostriedky mohol aj jeho zamestnávateľ poskytovať ústavu. V konečnom návrhu uviedol, aby maloletá aj naďalej zostala v Krízovom stredisku Orchidea.

Maloletá S. na pojednávaní dňa 15.06.2016 uviedla, že by chcela ísť domov k mamine, lebo jej otec by ju aj tak nechcel. Otec už aj v minulosti chcel, aby bola v nejakom stredisku, ako napr. Orchidea, len nie doma. Ona už v zariadení nevládze, lebo keď ide večer spať, len plače. Na otázku súdu, či si je maloletá vedomá toho, že pred tým ako bola umiestnená do krízového strediska, bol jej zdravotný stav vážny uviedla, že si toho je vedomá, bola vraj v ohrození života, ale jej nič nebolo. Na otázku súdu, či maloletá počas pobytu v Krízovom stredisku Orchidea navštevovala rôzne vyšetrenia uviedla, že na zopár vyšetrení bola. Na otázku súdu, či tam má maloletá nejakých kamarátov uviedla, že tam má jednu kamarátku J., ktorá má 14 rokov. Inú poriadnu kamarátku ani nie. Na otázku súdu, či maloletá fajčí uviedla, že nie, už prestala. Fajčiť začala, keď prišla do strediska a prestala, lebo chce ísť domov. Počas pobytu v krízovom stredisku ju boli pozrieť mamina, sesternica aj brat. Brat spolu s maminou ju chodia

pozerat' každý mesiac, sesternica bola len raz. Na otázku súdu, či bola vylúčená zo školy uviedla, že áno, pričom dôvod bol, že zamĺčala mamine, že nechodila do školy. Na otázku súdu, či má maloletá nejakú predstavu o budúcnosti, čo bude robiť, keď bude plnoletá uviedla, že by sa chcela vyučovať za cukrárku. Na otázku súdu, či si je vedomá, že všade je potrebné dodržiavať režim uviedla, že si toho je vedomá.

Kolízny opatrovník maloletej v konečnom návrhu uviedol, že na základe vykonaného dokazovania, ako aj vzhľadom na písomne podané správy navrhuje, aby maloletá bola dočasne zverená do Krízového strediska Orchidea v zmysle § 37 ods. 3 psím. a/ Zákona o rodine a aby bola rodičom uložená povinnosť spolupracovať so zariadením a orgánmi SPODAM, prípadne s obcou.

Maloletá S. pochádza zo vzťahu N. F. a Z. M.. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. P/227/99-10 zo dňa 30.07.1999 bola maloletá zverená do osobnej starostlivosti matky a otec bol zaviazaný prispievať na jej výživu. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 13P/325/2009 zo dňa 22.07.2009 bolo nad výchovou maloletej nariadené výchovné opatrenie - dohľad.

Uznesením Okresného súdu Partizánske č.k. 1P/22/2016-22 zo dňa 03.03.2016 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/28/2016-46 zo dňa 28.04.2016 bolo nariadené predbežné opatrenie, ktorým bola maloletá S. dočasne odovzdaná do starostlivosti Krízového strediska Orchidea. Okresný i krajský súd odôvodnili rozhodnutie o nariadení predbežného opatrenia okrem zhoršenia zdravotného stavu maloletej aj rastúcim zanedbávaním školskej dochádzky, na základe čoho bola maloletá vylúčená zo štúdia, ako aj spáchaním priestupku maloletou na úseku dopravy. Taktiež výchovný vplyv matky na maloletú sa podstatne zhoršil, pričom tieto všetky okolnosti v ich súhrne vedú k záveru, že matka nie je schopná v súčasnosti maloletej poskytnúť riadnu starostlivosť a výchovu a rovnako tak ani otec maloletej, ktorý nemá v domácnosti vytvorené vhodné podmienky.

Zo správy o zdravotnom stave maloletej od MUDr. Aleny Maslenovej zo dňa 19.05.2016 vyplýva, že maloletá je v dispenzarizácii v detskej gastroenterologickej ambulancii dlhodobo. Z ich hľadiska je nutná prísna bezlepková diéta, z hľadiska endokrinológa nutné stravovanie individuálne pre diabetes mellitus 1. typu a tyreopatiu. V správe sa ďalej uvádza, že ošetrojúca lekárka pred časom požiadala Mgr. Titkovú z Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Prievidzi o prešetrenie stavu, pretože maloletá dlhodobo nedodržiavala pokyny diétného stravovania, na kontroly prichádzala nepravidelne, nebola v dobrom hygienickom stave, chodili aj s bratom bez sprievodu rodičov. Posledná návšteva však bola veľmi korektná, maloletá prišla na termín, bola upravená a zdá sa, že sa polepšila v stravovaní, bola v sprievode zamestnankyne Krízového strediska Orchidea.

Zo správy MUDr. Vilje Šandrikovej zo dňa 20.05.2016 vyplýva, že maloletá je dispenzarizovaná v ambulancii pediatrická endokrinológia od augusta 2009, v roku 2015 sa podrobila v Univerzitnej nemocnici v Martine operácii štítnej žľazy, na kontrolné vyšetrenia dochádzala nepravidelne, len na opakované telefonické urgencie, výsledky vyšetrení poukazovali na to, že nie je dodržiavaný liečebný režim, preto bola doporučená hospitalizácia. Po stabilizácii ochorenia umiestnená v Krízovom stredisku Orchidea. Od nástupu do zariadenia dochádza pravidelne na kontroly, laboratórne výsledky opakovane potvrdzujú dodržiavanie doporučenej liečby a diéty. Celkovo došlo k výraznému zlepšeniu zdravotného stavu maloletej.

Zo správy Krízového strediska Orchidea vyplýva, že maloletá si neplnila povinnú školskú dochádzku v Základnej škole Veľké Uherce, kde za obdobie od 01.10.2014 do 30.06.2015 mala 287 neospravedlnených hodín. Maloletá, po skončení základnej školy bola prijatá na Spojenú školu J. Kalinčiaka 4, Prievidza, odbor cukrárka. Za prvý polrok 2015-2016 maloletá vymeškala 464 hodín, z toho mala 310 neospravedlnených. Na základe týchto skutočností bola dňa 26.01.2016 vylúčená zo štúdia. Maloletá je v gastroenterologickej ambulancii MUDr. Maslenovej, sledovaná pre celiakiu. U maloletej dochádzalo k výkyvom zdravotného stavu, nedodržiavaniu celiatickej diéty a k nepravidelnému užívaniu liekov. Maloletá sa lieči v endokrinologickej ambulancii MUDr. Šandrikovej, dňa 30.06.2015 podstúpila operačný zákrok (totálnu tyreidektomiou). Porušovaním pokynov lekárov a nedodržiavaním diéty a medikamentózne liečby si zdravotný stav u maloletej vyžiadala okamžitú hospitalizáciu v akútnom ohrození života v Nemocnici s poliklinikou v Bojniciach. Maloletá S. bola do zariadenia umiestnená za účelom plnenia rozhodnutia Okresného súdu Partizánske č. k. 1P/22/2016-22 zo dňa 03.03.2016, vykonateľného dňa 03.03.2016 o nariadení predbežného opatrenia. Maloletá nastúpila do zariadenia dňa 08.03.2016 v sprievode pracovníčok ÚPSVaR Prievidza, oddelenia SPODaSK.

Menovaná bola sociálnou pracovníčkou informovaná o pravidlách a režime, ktoré vyplývajú z domového poriadku schváleného správnu radou zariadenia. Maloletá bola ubytovaná na izbe spolu s maloletou J. J., s ktorou nadviazala pozitívny interpersonálny vzťah. V súčasnosti je ubytovaná na izbe bez spolubývajúcej. Maloletá si pri nástupe do zariadenia priniesla nedostatok oblečenia. Následne bolo zistené, že oblečenie, ktoré má v taške je veľmi znečistené a zapácha. Maloletej bolo zakúpené oblečenie, obuv, spodná bielizeň i hygienické potreby. Maloletá prejavovala nesmiernu radosť z týchto vecí, tešila sa ako malé dieťa. Maloletá sa zúčastňuje pravidelných komunitných sedení, na ktorých má priestor vyjadriť svoje pocity a zážitky. Je výrečná, nemá problém vyjadriť svoj názor, povie čo si myslí. V snahe presadiť si svoj názor skáče ostatným deťom do reči. Občas je potrebné usmernenie maloletej zo strany sociálnych pracovníkov v kontexte dodržiavania čistoty a poriadku na izbe i vo svojich osobných veciach. V rámci pracovnej terapie, maloletá vykonáva aktivity dôslednejšie, i keď občas s komentárom z jej strany k rozdeleniu jednotlivých pracovných aktivít medzi maloletými. Maloletá bola spočiatku málo komunikatívna, prejavovala nesúhlas so svojim umiestnením v zariadení, ťažko sa vyrovnávala so skutočnosťou, že v zariadení musí dodržiavať režimové pravidlá. Maloletá mala tendencie si svoj denný harmonogram vytvárať v dôsledku čoho bolo zaznamenané, že dňa 22.03.2016 maloletá spolu s maloletou J. J. svojvoľne opustili zariadenie. Službukonajúca sociálna pracovníčka následne obe maloleté našla v obci Bošany na železničnej stanici, pričom s oboma maloletými bol následne zrealizovaný pohovor zameraný na predchádzanie daného stavu. Dňa 13.04.2016 a 16.04.2016 maloletá spolu s vyššie menovanou maloletou opäť svojvoľne opustili zariadenie, následne sa však vrátili. Boli s nimi zrealizovaný individuálny pohovor, počas ktorého sa maloletá vyjadrila, že si je vedomá svojej chyby a prisľúbila, že už sa podobná situácia nezopakuje. Maloletá je požívateľom tabakových výrobkov, opakovane sme zaznamenali situáciu, kedy bola maloletá pristihnutá v okolí zariadenia ako fajčí. Menovaná ľahko vzplanie, v rámci afektu je výbušná, agresívna, zvyšuje hlas, dokáže byť drzá voči sociálnym pracovníkom, nezvláda situáciu, hneď ide do útoku, nedokáže problém vyriešiť s chladnou hlavou. Následne si však svoje konanie uvedomí a oľutuje ho. Maloletá nemala plne osvojené hygienické návyky. Počas prvých týždňov bol potrebný neustály dohľad sociálnych pracovníkov pri dodržiavaní hygieny. Maloletá sa odmietala pravidelne sprchovať, umývať si vlasy. Taktiež sme zistili, že maloletá má značne pokročilú pedikulózu, táto jej bola následne ošetrovaná. Maloletá nemala osvojené stravovacie návyky. Pri dodržiavaní celiatickej diéty bol potrebný neustály dohľad. Maloletá mala tendencie celiatický chlieb neskonzumovať, ukryť vo svojej izbe a následne skonzumovať jedlo iným deťom. Po absolvovaní pohovoru sa situácie podarilo eliminovať. Maloletá pravidelne dodržiava celiatickú i diabetickú stravu. Maloletej strava podľa jej vyjadrenia chutí, čo sa pozitívne prejavilo i na náraste jej hmotnosti. Menovaná sa v súčasnosti rada vkusne a pekne oblečie, začala sa skrášľovať i dekoratívnou kozmetikou. Počas rozhovoru priznala, že v minulosti sa hanbila za svoj výzor, často chodila odetá iba v chlapčenskom oblečení, necítila sa žensky. V súčasnosti sa situácia výrazne zmenila, maloletej stúplo sebavedomie v kontexte svojho výzoru. V momente, kedy si získate dôveru maloletej, je veľmi milá, ochotná pomôcť, veľmi komunikatívna. Maloletá má veľkú fantáziu, rada prerozprávala rôzne zážitky. S maloletou pravidelne absolvujú všetky vyšetrenia podľa odporúčania. Dňa 09.03.2016 sme nahlásili maloletú do dispenzárnej starostlivosti pediatričky MUDr. Vincze, kde maloletá absolvovala vstupnú prehliadku, na základe vyšetrenia bol následne vystavený doklad o dezinfekčnosti. Dňa 16.03.2016 maloletá absolvovala vstupné kontrolné gynekologické vyšetrenie u MUDr. Nemčíka. Dňa 17.03.2016 absolvovala endokrinologické vyšetrenie u MUDr. Šándrikovej v Prievidzi, dňa 14.04.2016 absolvovala kontrolné endokrinologické vyšetrenie. Dňa 18.04.2016 absolvovala otorinolaryngologické vyšetrenie u MUDr. Čačíka v Topoľčanoch. Dňa 28.04.2016 absolvovala kožné vyšetrenie u MUDr. Hrdinovej v Partizánskom, kontrolné vyšetrenie absolvovala dňa 10.05.2016. Dňa 05.05.2016 maloletá absolvovala gastroenterologické vyšetrenie u MUDr. Maslenovej v Prievidzi, kontrolné vyšetrenie o 6 mesiacov. Dňa 19.05.2016 absolvovala kontrolné endokrinologické vyšetrenie. Dňa 25.05.2016 absolvovala nefrologické vyšetrenie u MUDr. Moravčíkovej v Topoľčanoch. Počas pobytu v zariadení došlo u maloletej k zlepšeniu výsledkov z endokrinologického vyšetrenia u MUDr. Šándrikovej. Maloletej je v zariadení pravidelné meraná glykémia s následným zápisom nameraných hodnôt. Matka maloletej má s maloletou pravidelný telefonický kontakt, brat maloletej ju telefonicky kontaktoval jedenkrát. Maloletá má osobný kontakt so svojou matkou a blízkymi príbuznými v rámci možnosti a režimu zariadenia. Matka maloletej pri telefonických kontaktoch so sociálnymi pracovníkmi bola výbušná, vyhrážala sa, nespoupracovala, nereagovala adekvátne na informácie sociálneho pracovníka, skákala do reči hovoriacemu pracovníkovi. Matka manipuluje maloletou, počas osobného kontaktu s maloletou dňa 02.04.2016 jej tajne priniesla sladkosti, čo bolo následne zistené. Dňa 07.05.2016 pri osobnom kontakte s maloletou sa jej matka pri odovzdávaní tabletu a mobilov, ktoré boli maloletej odobraté v zariadení (keďže podľa ubytovacieho poriadku ich nesmie v zariadení mať) vyhrážala službukonajúcej

pracovníčke, kričala, bola arogantná a drzá. Pán W. R. i napriek zákazu kontaktu s maloletou navštevoval okolie zariadenia a tajne nosil maloletej cigarety a sladkosti. Záverom sa konštatuje, že maloletá sa v zariadení plne adaptovala, pravidelne absolvuje všetky lekárske vyšetrenia. Od nástupu do zariadenia boli zaznamenané pozitívne posuny v kontexte zdravotného stavu maloletej. Jej lekárske výsledky sa na základe dodržiavania celiatickej i diabetickej liečby výrazne zlepšili.

Z podanej správy ÚPSVaR Partizánske o šetrení pomerov súd okrem iného zistil, že matka maloletej je zamestnaná v PDP Veľké Uherce. Vo svojej starostlivosti má maloletého R. F., ktorý je žiakom ZŠ Oslany. Matka žije v spoločnej domácnosti so svojim priateľom p. J.. Otec maloletej je zamestnaný v Hornonitrianskym baniach, a.s., Prievidza, odštepny závod Baňa Nováky. Obýva jednoizbový byt, za užívanie ktorého platí mesačne nájom vo výške 180 €, elektrickú energiu 20 €, plyn 5 €. Taktiež spláca mesačne viacero pôžičiek v sume cca. 500 €. V spoločnej domácnosti žije so svojou priateľkou a jej dvomi plnoletými deťmi. Podľa vyjadrenia otca tento sa o svoju dcéru nezaujíma, ani žiadnym iným spôsobom maloletú nekontaktuje. Svoju vyživovaciu povinnosť si v súčasnej dobe riadne plní, na výživu prispieva mesačne sumou 120 €, v čom je okrem bežného výživného zahrnutá aj čiastka zameškaného výživného.

V správe kolízneho opatrovníka zo dňa 14.06. sa uvádza, že dňa 06.06.2016 a následne 14.06.2016 sa ÚPSVaR Partizánske snažil uskutočniť sociálny prieskum domácnosti maloletej za účelom prešetrenia pomerov na strane matky maloletej z dôvodu prebiehajúceho konania vo veci zverenia maloletej do náhradnej starostlivosti. Šetrenie v domácnosti sa im však opakovane nepodarilo uskutočniť.

Zo správy Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Prievidza, odbor sociálnych vecí a rodiny, oddelenie sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately zo dňa 14.06.2016 vyplýva, že úrad zotrúva na svojich vyjadreniach, ktoré boli uvedené v návrhu na vydanie predbežného opatrenia, nakoľko maloletá svojim nezodpovedným prístupom už v minulosti ohrozila svoje zdravie, a to tým, že neužívala medikamentóznú liečbu, nedodržiavala predpísané kontroly u odborných lekárov, nedodržiavala celiatickú diétu, ktorá je nevyhnutne potrebná pri jej zdravotnom stave. Matka tým, že nespolupracuje s úradmi, s lekármi, nedáva záruku, že po návrate maloletej domov, sa zdravotný stav nezhorší a maloletá sa opätovne ocitne v ohrození života. Správaním maloletej voči matke bolo zjavné, že ju nerešpektuje, pretože matka uvádzala, že jej pripravovala celiatickú stravu, ale nevedela, či ju maloletá požíva. Taktiež matka nemala vedomosť, že dcéra do školy nechodí a je zo štúdia vylúčená, čím sa preukázala ľahostajnosť matky a dcéry voči sebe navzájom. V krízovom stredisku je maloletej poskytovaná odborná starostlivosť, v priebehu ktorej je maloletá vedená k tomu, aby si osvojila liečebný režim, ktorý je vzhľadom k jej zdravotnému stavu nevyhnutný dodržiavať. Maloletá počas ich poslednej návštevy pôsobila pokojným dojmom, bola spokojná a mala plány ako si v septembri dokončí školu. Z jej výzoru, bolo zjavné, že jej zdravotný stav sa zlepšil a v súčasnosti je stabilizovaný. Z priebežnej správy z Krízového strediska Orchidea vyplýva, že maloletá naďalej potrebuje sústavné vedenie a dohľad pri dodržiavaní diéty, užívaní liekov a pri osvojovaní si hygienických návykov. Maloletá S. pod dohľadom zodpovednejšie pristupuje k svojim diagnózam a dokáže eliminovať svoje správanie. Od umiestnenia v krízovom stredisku sa zlepšil zdravotný stav a správanie maloletej. Návrat do prirodzeného rodinného prostredia v súčasnosti nedáva záruku, že maloletá bude aj naďalej dodržiavať predpísanú medikamentóznú liečbu a diétu. V zariadení strávila krátku dobu na osvojenie si hygienických návykov i návykov pri dodržiavaní liečby. Vzhľadom na uvedené skutočnosti navrhujú, maloletej uložiť výchovné opatrenie - 6 mesačný pobyt v Krízovom stredisku Orchidea Bošany. Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava sa vyjadrilo, že maloletá môže byť, na základe rozhodnutia súdu o nariadení výchovného opatrenia, umiestnená v Krízovom stredisku Orchidea Bošany.

Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 2 písm. b/ Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže určiť nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené.

Podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely

a) zabezpečenia odbornej diagnostiky pobyt v zariadení, ktoré vykonáva odbornú diagnostiku, najdlhšie na šesť mesiacov,

b) zabezpečenia odbornej pomoci maloletému dieťaťu alebo zabezpečenia úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa pobyt v zariadení najdlhšie na šesť mesiacov,

c) zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

Podľa § 37 ods. 4 Zákona o rodine na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť

a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom,

b) inú povinnosť.

Podľa § 37 ods. 6 Zákona o rodine ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2.

Podľa § 62 ods. 1 až 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neplnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Súd začal konanie vo veci zverenia maloletej do náhradnej starostlivosti bez návrhu, v intenciách uznesenia Krajského súdu v Trenčíne č.k. 19CoP/28/2016-46 zo dňa 28.04.2016. Vo vzťahu k pozastaveniu vyživovacej povinnosti otca maloletej voči maloletej, ktorú tento platí k rukám matky maloletej, súd konal na základe návrhu otca.

Na základe vykonaného dokazovania má súd za to, že v súčasnosti sa ako najvhodnejšia alternatíva úpravy vzťahov v rodine maloletej a z toho prameniacych problémov, ktoré sa na strane maloletej vyskytli, javí použitie výchovného opatrenia podľa § 37 ods. 3 písm. a/ Zákona o rodine. Z vykonaného dokazovania súd zistil, že v rodine maloletej v súčasnosti nie sú vytvorené vhodné podmienky, aby bola maloletá vrátená naspäť do výchovy svojich rodičov (v danom prípade najmä matke, ktorej bola zverená do osobnej starostlivosti). Otec maloletej nemá vytvorené podmienky na prijatie maloletej do svojej domácnosti, jeho vzťah s maloletou je skôr negatívny, maloletú nekontaktuje, nezaujíma sa o ňu, súhlasil, aby maloletá bola zverená do starostlivosti Krízového strediska Orchidea. Matka maloletej na pojednávaní sama uviedla, že sa v najbližšom čase hodlá presťahovať z miesta súčasného pobytu (zrejme do Novák), čo bude otázkou najbližších 2 mesiacov. Sociálnym pracovníkom sa dlhodobo nedarí zistiť pomery na strane matky, keďže táto opakovane odmieta ich návštevy v domácnosti, pričom ako

argument používa to, že s tým nesúhlasí prenajímateľ, u ktorého býva. Tu súd konštatuje, že nedostatky v starostlivosti o maloletú boli zistené už aj v minulosti, na základe čoho Okresný súd Prievidza rozsudkom č.k. 13P/325/2009-15 zo dňa 22.07.2009 nariadil výchovné opatrenie v zmysle § 37 ods. 2 písm. b/ Zákona o rodine (dohľad). Realizácia tohto výchovného opatrenia však počas pobytu maloletej u matky bola sťažená práve negatívnym postojom zo strany matky k sociálnym pracovníkom. Tiež z vykonaného dokazovania vyplýva, že maloletá bola pre nedodržovanie liečby a celiatickej stravy dňa 15.02.2016 pre akútne ohrozenie života hospitalizovaná v Nemocnici s poliklinikou Bojnice. Tiež bolo zistené, že maloletá neovládala rozpis sacharidových jednotiek, nevedela presne, akú gramáž má Euthyrox, ktorý užíva na štítnu žľazu. Odmietala jesť bezlepkové pečivo z dôvodu, že jej nechutí. Napriek svojmu veku maloletá ohrozovala svoje zdravie a život nerešpektovaním pokynov lekárov, nedodržovaním kontrolných termínov u odborných lekárov, nedodržovaním celiatickej diéty a medikamentózneho liečby. Maloletá po podstúpení operačného zákroku - totálnej tyreoidektómii bola prepustená do domáceho liečenia v dobrom zdravotnom stave, ktoré svojím ľahkovážnym spôsobom ohrozila. Rovnako súd zistil, že maloletá v dôsledku svojho ľahkovážneho prístupu bola vylúčená zo štúdia na Spojenej škole J. Kalinčiaka v Prievidzi pre veľké množstvo neospravedlnených hodín (310), pričom matka o tejto skutočnosti ani nemala vedomosť a ako sama uviedla na pojednávaní, dozvedela sa to až neskôr, lebo jej ukradli telefón. Je zrejmé, že maloletá svoju matku nerešpektuje. Za týchto okolností súd nepovažuje okamžitý návrat maloletej do starostlivosti matky za postup, ktorý by objektívne bol v najlepšom záujme maloletej, a to aj s prihliadnutím na názor maloletej, ktorá bola pred súdom vypočutá a ktorá sama uviedla, že by sa chcela k mamine vrátiť späť.

Z vykonaného dokazovania naopak vyplýva, že pobyt maloletej v Krízovom stredisku Orchidea (je tam od 08.03.2016) jej celkovo prospieva, čo potvrdzujú aj lekárske správy, keď sa jej zdravotný stav zlepšuje. Maloletá sa postupne oboznamuje s liečebným režimom a je informovaná o dôležitosti dodržiavania liečebného postupu a stravovacích návykov s ohľadom na jej diagnózu. Počas pobytu v zariadení došlo u maloletej k zlepšeniu výsledkov z endokrinologického vyšetrenia, maloletej je v zariadení pravidelne meraná glykémia s následným zápisom nameraných hodnôt. Taktiež maloletá v čase prijatia do zariadenia nemala plne osvojené hygienické návyky a spočiatku bol potrebný neustály dohľad, čo sa už v súčasnosti zlepšilo. Rovnako nemala osvojené stravovacie návyky, nerešpektovala diétu, po absolvovaní pohovor sa situáciu podarilo eliminovať. Maloletá má umožnený kontakt so svojou rodinou, a to vo forme pravidelného telefonického kontaktu, ako aj osobných návštev. Celkovo možno konštatovať, že sa maloletá v zariadení plne adaptovala, pravidelne absolvuje všetky lekárske vyšetrenia. Od nástupu do zariadenia boli zaznamenané pozitívne posuny v kontexte zdravotného stavu maloletej a jej lekárske výsledky sa na základe dodržiavania celiatickej i diabetickej liečby výrazne zlepšili. Ako tiež vyplýva zo správy ÚPSVaR Prievidza maloletá počas ich poslednej návštevy pôsobila pokojným dojmom, bola spokojná a mala plány, ako si v septembri dokončí školu. Z jej výzoru bolo zjavné, že jej zdravotný stav sa zlepšil a v súčasnosti je stabilizovaný.

Tieto skutočnosti, ktoré súd z vykonaného dokazovania zistil, jasne naznačujú, že v prípade ďalšieho zotrvania maloletej v zariadení, možno očakávať aj ďalšie pozitívne zmeny v jej postoji nielen k životu a jej budúcnosti, ale aj k samej sebe. Za týchto okolností preto súd konštatuje, že nad maloletou je potrebné nariadiť sústavný dohľad na určité časové obdobie, ktorý rodičia maloletej nie sú schopní pre ich postoj, nespoluprácu a negativizmus zabezpečiť. Taktiež maloletá v súčasnosti ešte nie je natoľko zrelá, aby dokázala objektívne zhodnotiť, čo je pre ňu dobré a čo jej naopak škodí a hatí jej vyhliadky na krajšiu minulosť. Do zlepšenia pomerov dieťaťa metódami odbornej diagnostiky je podľa názoru súdu dôvodné nariadenie výchovného opatrenia v zmysle § 37 ods. 3 písm. a/ Zákona o rodine, a to po dobu 6 mesiacov. Súd ho nariadil s tým, že do obdobia 6 mesiacov započítal aj obdobie od prijatia maloletej do zariadenia dňa 08.03.2016 na základe predbežného opatrenia, a preto toto výchovné opatrenie bude trvať do 08.09.2016.

Aby mohol byť účel tohto výchovného opatrenia v čo najlepšej miere naplnený, je potrebná aj kooperácia zo strany rodičov maloletej. Súd preto v zmysle § 37 ods. 4 Zákona o rodine nariadil rodičom maloletej povinnosť spolupracovať s Krízovým strediskom Orchidea a s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí (ÚPSVaR), keďže z vykonaného dokazovania vyplynulo, že títo (najmä matka maloletej) v minulosti s danými orgánmi spolupracovali v minimálnej miere. Súd taktiež poznamenáva, že aj naďalej ostáva v platnosti výchovné opatrenie - dohľad v zmysle § 37 ods. 2 písm. b/ Zákona o rodine nariadené Okresným súdom Prievidza.

Súd v konaní o uloženie výchovného opatrenia nerozhodol o vyživovacej povinnosti rodičov k maloletej vo vzťahu k diagnostickému zariadeniu.

Podľa § 81 ods. 1, ods. 2 Zákona o rodine, ak súd rozhodne o umiestnení maloletého dieťaťa do náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, o nariadení ústavnej starostlivosti alebo o uložení ochrannej výchovy, upraví aj rozsah vyživovacej povinnosti rodičov alebo iných osôb povinných poskytovať maloletemu dieťaťu výživné. Súd v rozhodnutí, ktorým nariaďuje ústavnú starostlivosť, súčasne uloží rodičom alebo iným fyzickým osobám povinným poskytovať dieťaťu výživné povinnosť, aby výživné poukazovali zariadeniu, do ktorého má byť dieťa umiestnené. Ak povinný podľa prvej vety neplní vyživovaciu povinnosť poukazovaním výživného zariadeniu, má toto zariadenie právo vykonávať úkony vo veciach uplatňovania nárokov na výživné maloletého dieťaťa.

Podľa § 126 ods. 1 až 2 zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní (Školský zákon) mesačnú úhradu nákladov za pobyt dieťaťa v špeciálnom výchovnom zariadení tvorí 30-násobok dennej sadzby za stravovanie dieťaťa za dni, počas ktorých bolo umiestnené v špeciálnom výchovnom zariadení; v diagnostickom centre a reedukačnom centre aj úhrada za mesačné vreckové dieťaťa podľa § 127 ods. 2. Mesačnú úhradu nákladov za pobyt dieťaťa v zariadeniach podľa odseku 1 je povinný platiť zákonný zástupca alebo fyzická osoba, ktorá má voči dieťaťu vyživovaciu povinnosť (ďalej len „povinný“). Úhradu nákladov platí povinný na účet zariadenia do 15. dňa nasledujúceho mesiaca.

Zákon o rodine neukladá súdu povinnosť rozhodovať o určení vyživovacej povinnosti v prípade, že je maloletemu dieťaťu nariadené výchovné opatrenie. Zákon o rodine ukladá súdu rozhodnúť o vyživovacej povinnosti rodičov k maloletemu dieťaťu len v prípade zverenia dieťaťa do náhradnej starostlivosti - náhradnej osobnej starostlivosti, pestúnskej starostlivosti, ústavnej starostlivosti, teda nie v prípade umiestnenia dieťaťa do diagnostického zariadenia v zmysle § 37 ods. 3 písm. a/ Zákona o rodine tak, ako je tomu v tomto konaní. Podrobnosti o úhrade nákladov za pobyt dieťaťa v diagnostickom centre upravuje Školský zákon. Výchovné opatrenie nariadené podľa § 37 ods. 3 písm. a/ nie je ani ústavnou starostlivosťou podľa § 54 Zákona o rodine, ani ochrannou výchovou podľa § 102 Trestného zákona, súd nie je oprávnený ukladať povinnosti nad rámec zákona v zmysle rozširujúceho výkladu ustanovenia § 81 ods. 1 Zákona o rodine, preto o výživnom rodičov k maloletej počas doby trvania pobytu maloletej v zariadení vykonávajúcom odbornú diagnostiku nerozhodoval.

V tejto súvislosti preto súd návrh otca maloletej na pozastavenie jeho vyživovacej povinnosti počas pobytu maloletej v zariadení do rúk matky maloletej zamietol, keďže nebol dôvodný. Ako už bolo vyššie konštatované, nariadené výchovné opatrenie je dočasného charakteru, počas ktorého nie je Zákomom o rodine upravená povinnosť rodičov prispievať na výživu maloletej zariadeniu. Zároveň ani nie je týmto zákonom upravené, že by mala byť povinnému rodičovi, ktorému bola určená vyživovacia povinnosť voči maloletemu dieťaťu súdom, táto povinnosť pozastavená počas pobytu maloletého dieťaťa v takomto zariadení. Výživné je určené pre maloleté dieťa a má slúžiť na pokrytie jeho oprávnených výdavkov a nakoľko maloleté dieťa nemá plnú spôsobilosť na právne úkony (túto nadobúda až dosiahnutím 18 rokov veku života), výživné je poukazované spravidla k rukám oprávneného rodiča, ktorému bolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti. Ak ich tento rodič použije na iný účel, ako boli určené, maloleté dieťa sa môže týchto prostriedkov domáhať, a to prípadne aj súdnou cestou. Súd teda konštatuje, že nezistil dôvod na pozastavenie vyživovacej povinnosti otca voči maloletej, či dôvod na zmenu miesta plnenia jeho vyživovacej povinnosti.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 146 ods. 1 písm. a/ O. s. p., v zmysle ktorého žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania podľa jeho výsledku, ak sa konanie mohlo začať i bez návrhu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Trenčíne, a to písomne v troch vyhotoveniach (§ 204 ods. 1, prvá veta O.s.p.).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O. s. p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za

nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha (§ 205 ods. 1 O.s.p.). Pokiaľ zákon pre podanie určitého druhu nevyžaduje ďalšie náležitosti, musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované. Podanie treba predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis, ak je to potrebné. Ak účastník nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie na jeho trovy (§ 42 ods. 3 O.s.p.).

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (Zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti - Exekučný poriadok a o zmene a doplnení ďalších zákonov, v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia (§ 251 ods. 1 O.s.p.).

Odvolať proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O. s. p., t.j.

1. sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
2. ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania,
3. účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený
4. v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
5. sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný,
6. účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom,
7. rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát,
8. súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav,
9. sa rozhodlo bez návrhu, nejde o rozhodnutie vo veci samej a dôvody, pre ktoré bolo vydané, zanikli alebo ak také dôvody neexistovali,
10. bol odvolacím súdom schválený zmier.

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O. s. p.), t.j.

1. sa týkajú podmienok konania, vecnej príslušnosti súdu, vylúčenia sudcu (prísediaceho) alebo obsadenia súdu,

2. má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci samej

3. odvolateľ nebol riadne poučený podľa § 120 ods. 4 O.s.p.,

4. ich účastník konania bez svojej viny nemohol označiť alebo predložiť do rozhodnutia súdu prvého stupňa

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 205 ods. 2 O.s.p.).